

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นรากฐานสำคัญในการสร้างความมั่นคง และความเจริญก้าวหน้าของ ประเทศชาติ หากจัดการศึกษามีคุณภาพดีแล้ว ประชาชนส่วนใหญ่ย่อมจะมีประสิทธิภาพมีความรู้ ความสามารถ มีปัญญาสามารถพึ่งตนเองได้ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 4 ให้ความหมาย การศึกษา หมายความว่า กระบวนการเรียนรู้เพื่อความสำเร็จของ บุคคลและสังคมโดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึกอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรมและสร้างสรรค์ จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ที่เกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การ เรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และหมวด 4 แนวการจัด การศึกษา มาตรา 22 ยังกำหนดว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถ เรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้อง ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ และตามมาตรา 24 การจัดการ กระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการคือจัดเนื้อหาสาระ และ กิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่าง บุคคลฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการศึกษา การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้ มา ใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา และการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการ ปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 11-12) และกระทรวงศึกษาธิการได้มุ่งมั่นในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาซึ่ง กำหนดนโยบายสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนและกระบวนการติดตามนิเทศ การศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ส่งเสริมทรัพยากรบุคคลให้มีความรู้ความคิด รู้จักวิเคราะห์ และทันต่อ เหตุการณ์มีความสามารถทางการสอน และการนิเทศอย่างต่อเนื่อง

ในปัจจุบันการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ขอมรับการบริหารโดยใช้ระบบประกันคุณภาพ มากกว่าระบบการควบคุมคุณภาพอย่างในอดีตที่เคยผ่านมา เนื่องจากระบบการควบคุมคุณภาพ มุ่ง แก้ไขปัญหาหลังจากการสูญเสียความผิดพลาดขึ้นแล้ว แต่ระบบการประกันคุณภาพ มุ่งเน้นการ

ป้องกันโดยสร้างวิธีการที่ถูกต้องให้เกิดขึ้นตั้งแต่แรกให้มากที่สุด เพื่อลดโอกาสที่ผลผลิตจะไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ จากแผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 10 (พ.ศ.2550 –2554) ของหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาระดับต่าง ๆ ทุกระดับโดยมีกรอบความคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ ตั้งแต่กระบวนการบริหารโรงเรียน กระบวนการจัดการเรียนการสอน และกระบวนการนิเทศติดตามผล เพื่อให้การจัดการศึกษาประสบผลสำเร็จสูงสุดและมีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550, หน้า 1-3) และหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ซึ่งเป็นหลักสูตรแกนกลางของประเทศที่มีจุดประสงค์ที่จะพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเพิ่มศักยภาพของผู้เรียนให้สูงขึ้น สามารถดำรงชีวิตอย่างมีความสุขได้บนพื้นฐานของความเป็นไทย และความเป็นสากล รวมทั้งมีความสามารถในการประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อตามความถนัดและความสามารถของแต่ละบุคคล ซึ่งกระบวนการนิเทศภายในถือเป็นสิ่งสำคัญที่จะนำพาการศึกษาไปสู่ความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ (กรมวิชาการ, 2545, หน้า 23)

การนิเทศภายในโรงเรียน เป็นกระบวนการเชิงบริหารจัดการทางวิชาการด้านการศึกษาที่มีมานานแล้ว เพื่อช่วยเสริมสร้างประสิทธิภาพการจัดการศึกษาและการเรียนรู้ให้บังเกิดขึ้นภายในโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาแต่ละแห่ง การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนจะเป็นฐานสำคัญเชิงบริหารที่เกิดความร่วมมือ ยึดหลักการเสมอภาค และความเป็นประชาธิปไตยของบุคลากรในโรงเรียนร่วมกัน มีข้อปฏิบัติหรือข้อตกลงร่วมกันที่จะร่วมจัดการเรียนการสอนให้บรรลุผลตามนโยบายการจัดการศึกษาและหลักสูตรกำหนดไว้ (กรมวิชาการ, 2545, หน้า 24) ซึ่งสอดคล้องกับอุดมพร โกศลสุวรรณ (2550, หน้า 1-2) ที่กล่าวว่า กระบวนการนิเทศการศึกษาจะช่วยให้กระบวนการบริหารและกระบวนการเรียนการสอนสามารถดำเนินไปได้โดยสะดวกมีประสิทธิภาพ การนิเทศภายในถือเป็นกระบวนการสำคัญที่จะต้องได้รับการส่งเสริม สนับสนุนให้พัฒนาก้าวหน้าตลอดเวลา การศึกษาจะเกิดผลดีมีคุณภาพตามเป้าหมายที่วางไว้ย่อมขึ้นอยู่กับกระบวนการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนซึ่งเป็นหน่วยงานที่สำคัญที่สุดในการนำนโยบายนำหลักสูตรไปปฏิบัติ เพื่อให้การศึกษาแก่เด็กโดยตรง การที่โรงเรียนจะดำเนินการเพื่อบรรลุตามเป้าหมาย นอกจากอาศัยการบริหารแล้วการนิเทศการศึกษาก็เป็นกระบวนการที่ช่วยพัฒนาครูให้มีประสิทธิภาพ

การนิเทศภายในโรงเรียน เป็นกระบวนการหรือกิจกรรมในการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างผู้บริหารหรือบุคคลที่ทำหน้าที่นิเทศในโรงเรียนและครูในโรงเรียน เพื่อหาแนวทางปรับปรุง พัฒนา ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการเรียนการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อันจะส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น และนักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ซึ่งการ

นิเทศภายในโรงเรียนโดยทั่วไปเป็นการนิเทศในด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านการบริหารบุคลากร ด้านการจัดระบบ การเรียนการสอน ด้านการปฐมนิเทศครูใหม่ ด้านการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ (สื่อการสอน) ด้านการจัดบริการพิเศษให้แก่ นักเรียน ด้าน การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ด้านการฝึกอบรมครูประจำการ และด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นกิจกรรมที่สำคัญอย่างหนึ่งในการสนับสนุนการเรียน การสอนภายในโรงเรียนให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ คุณภาพของการศึกษาจะประสบผลสำเร็จตามเป้าประสงค์มากหรือน้อย ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับ การนิเทศภายในโรงเรียน (กรองทอง จิระเดชากุล, 2550, หน้า 4) ซึ่งสอดคล้องกับ ชารี มณีศรี (2542, หน้า 200-201) ที่กล่าวว่า การนิเทศภายในโรงเรียน เป็นการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างผู้บริหารกับครูในโรงเรียนในการที่จะแก้ไขปรับปรุง พัฒนาการการทำงานของครูให้มีประสิทธิภาพ และส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียน

การนิเทศภายในโรงเรียน มีเทคนิควิธีการนิเทศได้หลายรูปแบบ รวมทั้งสามารถผสมผสานแต่ละรูปแบบเข้าด้วยกัน แต่จะใช้ รูปแบบใดเมื่อใดนั้น ควรคำนึงถึงความเหมาะสมกับสภาพปัญหาของโรงเรียนเป็นสำคัญ รวมทั้งความต้องการของบุคลากรในโรงเรียนด้วย ดังนั้น การดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนจึงต้องมีการวางแผนกำหนดแนวทางร่วมกัน ประสานสัมพันธ์ร่วมมือให้การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และมีเป้าหมายเดียวกัน คือ พัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ โดยนโยบายของโรงเรียนในการพัฒนาคุณภาพการศึกษามีแนวคิดว่าคุณภาพการศึกษาเกิดขึ้นได้ต้องประกอบด้วยกระบวนการสำคัญ 3 ประการ คือ กระบวนการบริหาร กระบวนการเรียนการสอนและกระบวนการนิเทศการศึกษา การนิเทศไม่ใช่การตรวจสอบ การประเมินผล แต่เป็นการสนับสนุนส่งเสริมซึ่งกันและกัน มีการวางแผน กำหนดแนวปฏิบัติ ดำเนินการ และการประเมินผลร่วมกัน วิธีการนิเทศภายในที่โรงเรียนสามารถนำมาใช้ ได้แก่ การประชุม การสาธิตการสอน การสังเกตการสอนในชั้นเรียน การไปศึกษาดูงาน การไปทัศนศึกษา การสนทนาทางวิชาการ การฝึกงาน การจัดแหล่งและบริการทางวิชาการ การเชิญวิทยากรจากภายนอกมาให้ความรู้ การเชิญสถานประกอบการ โรงงานอุตสาหกรรม และบริษัทห้างร้านมาสาธิตอุปกรณ์ต่างๆ เป็นต้น แต่ปรากฏว่าสภาพการปฏิบัติจริงของการนิเทศภายในโรงเรียนยังขาดความร่วมมือจากบุคลากร ขาดการสนับสนุนจากบุคลากรภายนอก และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง บุคลากรต่างปฏิบัติงานตามหน้าที่ของตนเอง ขาดการประสานงาน (พงษ์ศักดิ์ บึงมูม, 2545, หน้า 3) นอกจากนี้ยังมีปัญหาผู้นิเทศไม่มีเวลาเพียงพอ ผู้บริหารมีกิจกรรมมากไม่ต่อเนื่อง และขาดการติดตามผล (พนม พงษ์ไพบูลย์, 2543, หน้า 54-56)

จากสาเหตุดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะผู้บริหารโรงเรียน มีหน้าที่เกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนโดยตรง จึงสนใจที่จะศึกษาการปฏิบัติการการนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน

ขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อจะได้มาซึ่งข้อมูลสารสนเทศที่จำเป็นต่อการพัฒนาการนิเทศภายใน เพื่อให้การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นพลังในการขับเคลื่อนการบริหารจัดการศึกษา การพัฒนา การเรียนการสอนของครู พัฒนาให้ครูเป็นมืออาชีพ เพื่อให้ นักเรียนมีความรู้ความสามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์ เป้าหมาย หลักการ จุดมุ่งหมายของหลักสูตรตามการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามแนวทางพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เป็นพลเมืองที่ดีของชาติสืบต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการนิเทศภายในของผู้บริหาร โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามตำแหน่ง อายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

สมมติฐานการวิจัย

1. ความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นในการนิเทศภายในไม่แตกต่างกัน
2. ความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นในการนิเทศภายในไม่แตกต่างกัน
3. ความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นในการนิเทศภายในต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05
4. ความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นในการนิเทศภายในต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2551 จำนวน 93 โรงเรียน ซึ่งประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 93 คน และรองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 234 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 327 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2551 จำนวน 93 โรงเรียน ซึ่งประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 93 คน โดยใช้จำนวนทั้งหมด และรองผู้อำนวยการโรงเรียนจำนวน 147 คน โดยใช้การกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครซี และมอร์แกน (R.V. Krejcie & D.W. Morgan, 1970, pp. 607-610 อ้างถึงใน อรรถพล ปิ่นมั้น, 2550, หน้า 64-65) รวมทั้งสิ้น จำนวน 240 คน

2. ขอบเขตด้านตัวแปรที่ใช้ศึกษา

2.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาการนิเทศภายในของโรงเรียนยึดตามกรอบแนวคิดของ แฮร์ริส (Harris, Ben M., 1963 อ้างถึงใน พรพรรณ ใจแสวงทรัพย์, 2547, หน้า 6) ทั้ง 10 ด้าน ดังนี้

2.1.1 ด้านพัฒนาหลักสูตร

2.1.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน

2.1.3 ด้านการบริหารบุคคล

2.1.4 ด้านการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก

2.1.5 ด้านการจัดหาวัสดุอุปกรณ์

2.1.6 ด้านการฝึกอบรมครูประจำการ

2.1.7 ด้านการปฐมนิเทศครูใหม่

2.1.8 ด้านการจัดบริการพิเศษแก่ครู

2.1.9 ด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน

2.1.10 ด้านการวัดผลและประเมินผลการสอน

2.2 ขอบเขตเนื้อหาและตัวแปรที่ศึกษา

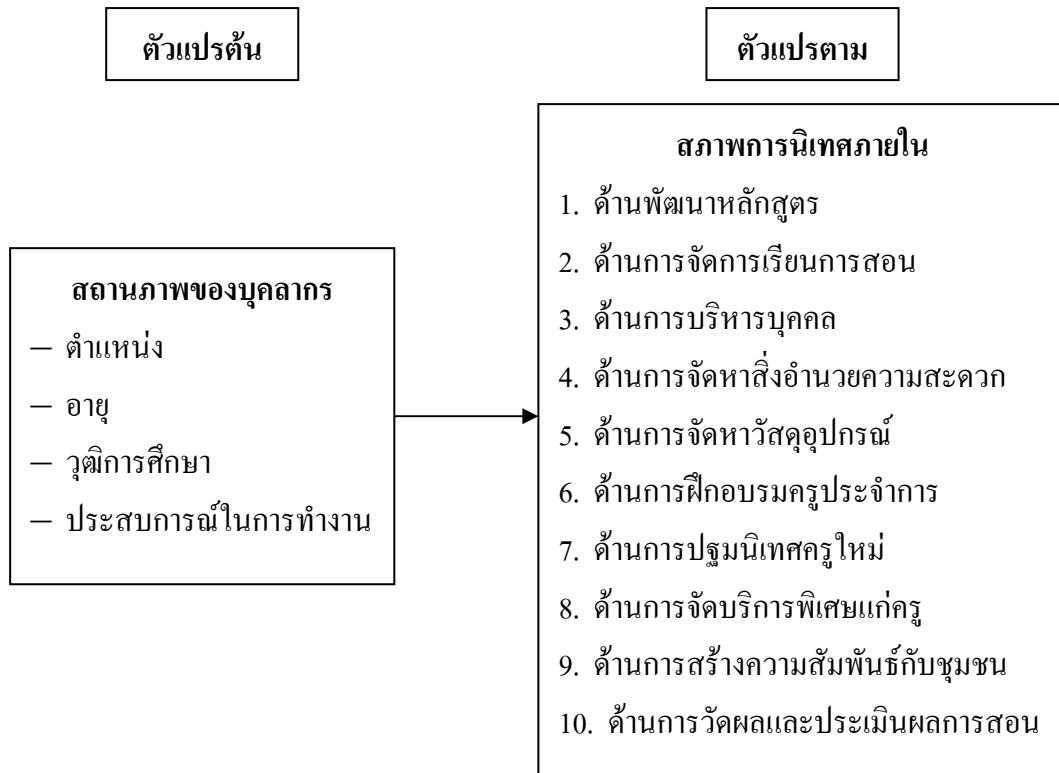
2.2.1 ตัวแปรต้นหรือตัวแปรอิสระ ได้แก่ สถานภาพของบุคลากร ซึ่งจำแนกตามตำแหน่ง อายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

2.2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ สภาพการนิเทศการศึกษาของโรงเรียนตามกรอบแนวคิดของ แฮร์ริส (Harris, Ben M., 1963 อ้างถึงใน พรพรรณ ใจแสวงทรัพย์, 2547, หน้า 6) ทั้ง 10 ด้าน ดังนี้

- 1) ด้านพัฒนาหลักสูตร
- 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน
- 3) ด้านการบริหารบุคคล
- 4) ด้านการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก
- 5) ด้านการจัดหาวัสดุอุปกรณ์
- 6) ด้านการฝึกอบรมครูประจำการ
- 7) ด้านการปฐมนิเทศครูใหม่
- 8) ด้านการจัดบริการพิเศษแก่ครู
- 9) ด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน
- 10) ด้านการวัดผลและประเมินผลการสอน

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยใช้กรอบแนวคิดของ แฮร์ริส (Harris, Ben M., 1963 อ้างถึงใน พรพรรณ ใจแสวงทรัพย์, 2547, หน้า 6) ทั้ง 10 ด้าน คือ ด้านพัฒนาหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน ด้านการบริหารบุคลากร ด้านการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ ด้านการฝึกอบรมครูประจำการ ด้านการปฐมนิเทศครูใหม่ ด้านการจัดบริการพิเศษแก่ครู ด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน และด้านการวัดผลและประเมินผลการสอน โดยมีความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นและตัวแปรตาม ดังนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม หมายถึง สภาพที่เป็นจริงกำลังเป็นอยู่ หรือ ดำเนินการอยู่ในขณะนั้น ซึ่งจำแนกเป็น

1. ตำแหน่ง หมายถึง ภาระหน้าที่ ที่ปฏิบัติงานของผู้บริหารในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย

1.1 ผู้อำนวยการโรงเรียน หมายถึง ผู้อำนวยการโรงเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

1.2 รองผู้อำนวยการโรงเรียน หมายถึง รองผู้อำนวยการโรงเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

2. อายุ หมายถึง อายุของผู้บริหารโรงเรียน และรองผู้อำนวยการโรงเรียน ประกอบด้วย

2.1 อายุ 40 ปีขึ้นไป

2.2 อายุไม่น้อยกว่า 40 ปี

3. วุฒิการศึกษา หมายถึง วุฒิการศึกษาสูงสุดของผู้อำนวยการโรงเรียน และรองผู้อำนวยการโรงเรียน ประกอบด้วย

3.1 วุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี

3.2 วุฒิการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรี

4. ประสบการณ์ในการทำงาน หมายถึง ประสบการณ์ในการทำงานด้านการบริหารของผู้อำนวยการโรงเรียน และรองผู้อำนวยการโรงเรียน ประกอบด้วย

4.1 มีประสบการณ์ในการทำงาน 10 ปีขึ้นไป

4.2 มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 10 ปี

กรณีเทศบาลในโรงเรียน หมายถึง การปฏิบัติงานนิเทศการศึกษา โดยอาศัยบุคลากรภายในโรงเรียนเป็นผู้นิเทศตามกรอบแนวคิดของ แฮร์ริส (Harris, Ben M., 1963 อ้างถึงใน พรพรรณ ใจแสวงทรัพย์, 2547, หน้า 6) ทั้ง 10 ด้าน ดังนี้

1. ด้านพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การออกแบบหลักสูตรหรือปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสม โดยคำนึงถึงบุคลากร การทำมาตรฐานทางวิชาการ การพัฒนาแผนการสอน การจัดการเรียนการสอน

2. ด้านการจัดการเรียนการสอน หมายถึง การจัดทำแผนงานเพื่อนำหลักสูตรไปใช้ โดยคำนึงถึงความสอดคล้องของเวลา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดชั้นเรียน การจัดครูเข้าสอน

3. ด้านการบริหารบุคคล หมายถึง การจัดสรร มอบหมายงานให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถของบุคลากร

4. ด้านการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก หมายถึง การวางแผนในการจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับบุคลากรในการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย รวมทั้งการจัดหาอาคารเรียน อาคารประกอบต่าง ๆ และอื่นอย่างเหมาะสม

5. ด้านการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ หมายถึง การตรวจสอบประเมินค่า การคัดเลือกอุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อให้สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้อย่างคุ้มค่าและสอดคล้องกับความต้องการของบุคลากร

6. ด้านการฝึกอบรมครูประจำการ หมายถึง การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้ครูประจำการได้พัฒนาตนเองให้มีความก้าวหน้าและเลื่อนวิทยฐานะให้สูงขึ้น เพื่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการจัดการเรียนการสอนและการปฏิบัติงาน

7. ด้านการปฏิรูประบบนิเทศครูใหม่ หมายถึง การให้ข้อมูลข่าวสารต่างๆ และความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติหน้าที่ให้กับครูใหม่ เพื่อจะได้ประสบความสำเร็จในการทำงานและประสบปัญหาน้อยที่สุด

8. ด้านการจัดบริการพิเศษแก่ครู หมายถึง การจัดบริการเพื่อสนองจุดมุ่งหมายของการสอนของโรงเรียน ซึ่งได้แก่ การจัดบริการที่สัมพันธ์กับเป้าหมายในการเรียนการสอนของโรงเรียน โดยเลือกโครงการที่จะช่วยส่งเสริมการเรียนการสอนมิใช่เป็นอุปสรรคต่อการเรียนการสอน

9. ด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน หมายถึง การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนเพื่อประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน โดยใช้การเรียนการสอนเป็นสื่อ เช่น การใช้ข่าว การขอความร่วมมือ การหลีกเลี่ยงความขัดแย้งต่างๆ

10. ด้านการวัดผลและประเมินผลการสอน หมายถึง การวางแผนการจัดระบบการประเมินผลและการปฏิบัติกิจกรรมเพื่อประเมินกิจกรรมต่างๆ ในทุกด้านของโรงเรียนที่เกี่ยวข้องโดยตรงต่อการเรียนการสอน

11. โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร หมายถึง โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครที่เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ประโยชน์ของการวิจัย

1. ผู้บริหารสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการวางแผนบริหารงานในโรงเรียน ให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. ผู้บริหารสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการปฏิบัติการณ์เทศภายในให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3. ผู้บริหารสามารถนำข้อมูลไปใช้ในการบริหารงานทางด้านวิชาการที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ